

สงฆ์เนื่อนานบุญ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองคาคด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไม่ได้หรอก กรรมเป็นกรรม โรงพยาบาลเป็นอิฐ หิน ปูน ทราย อิฐ หิน ปูน ทรายมันไม่มีชีวิต จริงอยู่โรงพยาบาลเป็นที่ที่พวกคนเจ็บไข้ได้ป่วยเข้าไปพึ่งพาอาศัย นั่นก็พึ่งพาอาศัยโดย โดยใจมันเป็นธรรมชาติอยู่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ความเจ็บนี้เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง เจ็บไข้ได้ป่วยมันก็ต้องหาโรงพยาบาล มันเป็นธรรมชาติ มีโรงพยาบาลไม่มีโรงพยาบาลคนไข้รักษากันมาโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว

อันนั้นคือโรงพยาบาล เป็นคุณงามความดี ๆ ทำบุญโรงพยาบาลได้บุญไหม? ได้ ได้บุญเด็ดขาดเลย การเสียสละออกไป การทำบุญทำกุศล ทำทานนี้ ได้บุญทั้งนั้นเลย แต่จะมาเทียบเนื่อนานบุญแบบพระไม่ได้เด็ดขาด! เพราะอะไร? เพราะว่าเวลาทำบุญกับพระ เห็นไหม เนื่อนานบุญนี้เนื่อนานบุญนี้มาจากพระเจ้าพิมพิสารเป็นคนถามพระพุทธเจ้าว่า

“คนนี้ควรทำบุญที่ไหน?”

“ควรทำบุญที่เราพอใจ”

แต่พระเจ้าพิมพิสารบอกว่า “แล้วถ้าจะให้ได้บุญมากที่สุด ควรได้บุญที่ไหน?”

พระพุทธเจ้าบอก “ถ้าจะให้ได้บุญมากที่สุด นี่ต้องว่ากันตามเนื่อนานบุญของโลก”

เนื่อนานบุญ เห็นไหม ถ้าทำบุญที่ได้บุญมากที่สุด คือทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์อัครสาวก พระอรหันต์ แล้วก็พระอนาคาลงมาเรื่อย จน

สุดท้ายไม่มี พระสงฆ์ต่อไปจะทำบุญไม่ได้ก็ให้ทำสังฆทาน ทำสังฆทานนี้ก็สังฆะ คือเป็นสังฆทาน เพื่อไปถึงองค์สงฆ์อันนั้นไง องค์ของสงฆ์ใช่ไหม

นี่ทำบุญ เนื่อนาบุญนี้มันอยู่ที่หัวใจไง มันไม่ได้อยู่ที่ร่างกาย หมดจากนั้นแล้วให้ทำบุญกับสงฆ์อีก สงฆ์ก็ย้อนกลับเข้าไปที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอะไร? เพราะว่าเรื่องของกรรมมันข้ามภพข้ามชาติ เรื่องของวัตถุมันจบกันที่นี้ใช่ไหม เรื่องของกรรมมันข้ามภพข้ามชาติ การข้ามภพข้ามชาติคือใจนี้ไป ใจนี้ทำบุญกุศลแล้วใจนี้ไป เนื่อนาบุญของโลกนี้เป็นเนื่อนาบุญของโลก ให้ผลมากับใจดวงนั้น ก็ไปเหมือนกัน

แต่กรรมมันต่างกัน เราอุทิศส่วนกุศลนะ เราตั้งใจใจอุทิศส่วนกุศลไป อันนั้นอะไร? อันนั้นใจของเราอุทิศไปนะ ใจอุทิศไปให้แก่อีกใจดวงหนึ่ง แล้วสิ่งที่ก่อสร้างนั้นมันเป็นวัตถุ ถ้าอย่างนั้นเรายังเปรียบเทียบได้นะ เรายังเปรียบเทียบไม่ได้เลยถ้าอย่างนี้ เปรียบนี้ยังไม่พอใจ แต่มันพอจะเปรียบเทียบได้ว่า เปรียบได้เหมือนกับทำบุญกับวัด วัด เห็นไหม ตัวของวัดก็คือตัวศาสนวัตถุ ตัววัดคือสิ่งปลูกสร้าง สิ่งปลูกสร้างคือตัววัด

นี่ทำบุญกับตัววัด เห็นไหม กับทำบุญกับหัวใจ ทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้บุญมากที่สุด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานี้เป็นสมณโคดมที่เป็นองค์ที่ ๔ มันไม่ใช่วกิเลสนะ คนนี้จะบอกว่า พระเทศน์ก็ต้องให้ทำบุญกับพระถึงจะได้บุญมากที่สุด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้วนี้ เรายังทำบุญต่อไป ถ้าได้ทำกับท่าน องค์ที่ ๔ แล้วต่อไปพระศรีอริยเมตไตรย คือว่าไม่ใช่บุคคลนะ ไม่ใช่ทำบุญกับคนคนนั้นถึงได้บุญ อันนั้นกิเลสกิเลสบอกว่าต้องกว้านมาให้มากที่สุดถึงจะได้มากที่สุด กว้านเข้ามา

แต่หัวใจที่บริสุทธิ์นั้นมันหายากใจ หัวใจที่บริสุทธิ์ มันทำบุญที่หัวใจดวงนั้นใช่ไหม หัวใจนี้เป็นเนื่อนาบุญ หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างเจ้าชายสิทธัตถะ ตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะ ทำบุญกับเจ้าชายสิทธัตถะคือว่าตอนที่ยังไม่ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เห็นไหม ตอนออกแสวงหาโมกขธรรมอยู่นะ ทำบุญเหมือนกับทำบุญทั่ว ๆ ไปนั่นนะ

นี้ทำบุญทั่ว ๆ ไปเพราะยังไม่มีพระพุทธเจ้า ยังไม่มีธรรมะ ยังไม่มีสงฆ์ นี่ไง ในศาสนา
พุทธของเราถึงประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้ไง ครูบาอาจารย์บอกเลยว่า ชาวพุทธเรานี้ทำบุญได้บุญ
แต่ลัทธิศาสนาอื่น ๆ ทำบุญแล้วได้ทานใจ แค่ว่าทานเพราะเขาไม่มีพระอริยสงฆ์ เขาไม่มี
พระสงฆ์สมมุติแล้วบวชกันมา ของเราบวชมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอหิภิกขุบวช
มาก่อน พอบวชมาแล้ว ต่อไปถึงว่าเป็นญัตติจตุตถกรรมนี้ ก็เป็นสงฆ์ที่สืบต่อมาจากพระพุทธเจ้า
ไม่มีที่สิ้นสุด อันนี้สืบสายกันต่อมา ถึงมีสังฆะ มีสงฆ์ไง

สงฆ์นี้เป็นนามธรรม เหมือนสังฆสภา สังฆสภา เห็นไหม เป็นนามธรรม เราทำตรงนั้น
แล้วมันมีหมดช่วงใจ หมดช่วงหมดอายุ หมด ๆ ๆ ถึงต่อไปนี้ศาสนาเราจะหมดเด็ดขาด เพราะคน
จะเสื่อมไป ๆ ใจของคนเสื่อมไปนะ แต่ตัวศาสนาไม่เสื่อม เพราะพระศรีอริยเมตไตรยก็จะมาตรัส
รู้ธรรมต่อไปภายภาคหน้า จะเสื่อมได้อย่างไร

สิ่งจะความจริงอันนี้มีอยู่ แล้วใจดวงนั้นสัมผัสกับสิ่งจะความจริงอันนี้ เราทำบุญกับใจดวง
นั้น แล้วใจดวงนั้นไปทำบุญต่อไป เนื่อนานบุญของโลกนี้ เห็นไหม ปุณฺณกเขตต์ตัง เป็นเขตนานบุญ
เป็นเขตที่เราจะทำบุญ ถึงบอกว่าทำบุญกับพระอริยสงฆ์ ไม่ใช่ทำบุญกับสงฆ์ธรรมดา คน
เหมือนกันบวชเป็นพระ พระสมมุติสงฆ์กับอริยสงฆ์ก็เป็นพระเหมือนกัน แต่พระไม่เหมือนกัน
ด้วยเนื่อนา คือหัวใจดวงที่เป็นนั้น

ทีนี้เนื่อนานบุญมันอยู่ตรงนั้น มันถึงจะเทียบกันไม่ได้กับเนื่อนานบุญนั้น อย่างนั้นทำบุญกับ
วัด กับทำบุญกับโรงพยาบาลนี้ เห็นไหม ทำบุญด้วยวัตถุกับวัตถุ เออ..มีค่าเท่ากัน แต่เนื่อนานบุญ
ของโลกนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งตรงนี้ ไม่ได้ซึ่งตรงที่ว่า พระทั่ว ๆ ไป ไม่ได้ซึ่ง
ตรงนั้น เพราะว่าก็คำบอกในพระไตรปิฎกบอกไว้ชัดเจน ทำกับพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า
พระอรหันต์ พระอนาคา พระสัทธา โสดาบัน ลงมาเรื่อย ๆ

พูดตรงนี้คือ ตรงนี้เหมือนตำแหน่งหน้าที่การงาน ใครตำแหน่งหน้าที่การงานไหนก็ได้
ตำแหน่งนั้น ทำบุญกับตำแหน่งตรงนั้น ไม่ได้ทำบุญกับบุคคล เราไปติดกันเองว่าทำบุญกับ
พระสงฆ์ แล้วพระสงฆ์ทำตัวไม่ดี ในเมื่อพระสงฆ์ทำตัวไม่ดี หรือว่าทำบุญกับพระสงฆ์มาก

เกินไปแล้วพระสงฆ์จะเหลิง เหลิงเด็ดขาดถ้ายังมีกิเลสอยู่ กิเลสนี้เป็นอันว่าต้องพองตัวเด็ดขาด ถ้ายังมีอยู่นะ

แต่ถ้ามันไม่มีอยู่ นี่เนื่อนาบุญอันนี้มันสงบใจ ดินมันดี ถ้าดินมันไม่ดี เดียวน้ำท่วม เดียวแห้งแล้ง มันก็ปลูกข้าวไม่ได้ นี่ใจที่ยังมีสิ่งเศร้าหมองอยู่ในใจ ใจเดียวฟู เห็นไหม น้ำท่วมตายหมด ใจประเดี๋ยวพองแห้ง ใจแห้งแล้งนี้ พองทำบุญไป ตายหมด นี่ใจ มันถึงว่ามันไม่คงที่ เนื่อนาบุญนี้ไม่เป็นเนื่อนาบุญที่ดี แต่เนื่อนาบุญที่ดี พระพุทธเจ้าบอกว่า เปรียบเหมือนดอกเสมา ๘ สอก จมไปในดิน ๔ สอก โผล่ ๔ สอก ลมพัดก็ไม่ไหว นี่เนื่อนาบุญที่ดี เนื่อนาบุญที่วุ่นน้ำพอดี ดินพอดี ทุกอย่างมันจะเจริญงอกงาม หมายเอาตรงนั้น

ถึงบอกว่า ถ้าจะทำบุญกับโรงพยาบาล กับทำบุญกับพระอริยสงฆ์นะ ทำสังฆทานที่ทำกับสงฆ์นี้ ต่างกัน ถ้าทำบุญอย่างนั้นกับทำบุญโรงพยาบาล กับทำบุญกับวัดทั่วไป สร้างวิหาร สร้างวัดว่าอย่างนั้นเถอะ เออ...อย่างนี้เห็นด้วย เพราะวิหารนี้เขาก็สร้างขึ้นมาก สร้างพระขึ้นมา พระไปอาศัยอยู่ โรงพยาบาลก็คนเจ็บคนป่วยเข้าไปอาศัยโรงพยาบาลรักษาเพื่อให้หาย วัดนี้ก็พระเข้าไปอยู่อาศัย เพื่อจะพยายามทำความเพียรของตนให้เป็นเนื่อนาบุญขึ้นมาให้ได้ ฉะนั้น เนื่อนาบุญถึงเอามาเทียบกันไม่คิดเลย เทียบกันไม่คิด เทียบกันไม่ได้

แต่ถ้าทางโลกตอนนี้เป็นอย่างนั้นไปนะ เพราะว่าเรามองได้แค่วัตถุ เราเอาเรื่องของวัตถุมาวัดค่ากันไง ถ้าวัตถุทำอย่างนี้มันเป็นบุญกุศล มันเป็นประโยชน์ว่าอย่างนั้นเถอะ เห็นประโยชน์ของมัน นี่ตาแคบ ๆ ใจ ตาพวกเรตาคนตาบอด คนตาบอดมองเห็นได้แค่นี้ แต่มองไม่เห็นเรื่องของนามธรรม พอตาบอดก็มองเห็นว่า สิ่งที่โรงพยาบาลก็เป็นประโยชน์ ก็ถึงบอกว่าได้บุญ เราไม่ใช่ค้านว่ามันไม่ได้บุญนะสร้างโรงพยาบาลนี้ เราว่าได้บุญ ทำบุญก็ต้องได้บุญ แต่มาเทียบให้เป็นอันเดียวกันไม่ได้ สิ่งที่ไม่ได้คือสร้างโรงพยาบาลก็เป็นสร้างโรงพยาบาล ทำบุญกับเนื่อนาบุญของโลก ของที่พระพุทธเจ้าว่าไว้ ก็เป็นคนละอันกัน ๆ

แต่ถ้าทำบุญกับเนื่อนาบุญของโลก อย่างหลวงตาอย่างนี้ แล้วท่านเอาไปสร้างโรงพยาบาลอีก นั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น คนมองไม่เห็นตรงนั้น มองแต่ว่าจิตใจที่มีกิเลส จิตใจนี้ได้บ๊ายบายเข้าไปแล้วจะ

พุจะเฟื่อง จะติดในวัดถุนั้น ทำให้พระเสีย ทำให้พระเสียทำให้พระเหลิงในอันนั้น อันนั้นคนมอง
เพียงแต่ว่าการปกป้องประโยชน์นั้นท่านกล้ากระทำขึ้นมาเพื่อโลก อันนั้นคนก็ไม่ได้มองตรงนี้ ไป
มองที่ที่ท่านติดตรงนั้น ถึงออกมาคัดค้านเรื่องเงินเรื่องทองนี้

นั่นเรื่องการรักษาไว้ สงวนไว้เพื่อเป็นบุญกุศล ไว้เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ต่อไป แต่ไอ้
การที่ที่ท่านสร้างต่อไป เห็นไหม นั่นนะมันประโยชน์ ๒ ชั้นขึ้นมา สิ่งนี้เป็นนามธรรม เพราะว่า
อย่างที่ว่าเขาทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่อดีตกาลมา นี่บุญกุศล

ดูอย่างที่ว่าพระอินทร์ลงมา ลงจากสวรรค์มาใส่บาตรพระกัสสปะในธรรมบทนั้นนะ
เพราะอะไร? เพราะว่ามีเทวดาที่อยู่ได้ปกครองของพระอินทร์มีแสงที่สว่างกว่า มีสมบัติมากกว่า
เพราะได้เคยทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ก่อนมา แล้วไปเกิดเป็นพระอินทร์
อยู่ แสงสว่างนั้นได้มากกว่ามาก พระอินทร์สร้างบุญกุศลเป็นพระอินทร์ขึ้นไป ยังแสงสว่างคือ
สมบัติได้น้อยกว่า น้อยใจว่าตัวเองเป็นผู้ปกครองเขาแต่สมบัติน้อยกว่า ต้องลงมาใส่บาตร
พระกัสสปะ พระกัสสปะเข้าสมาบัติอยู่ ออกมาจากสมาบัติ ใครใส่บาตรได้บุญมาก พระอินทร์
ปลอมเป็นคนจนมาใส่บาตรพระกัสสปะ

นั่นนะบุญกุศลมันให้ผลต่างกันขนาดนั้น การต่างกันมันให้ค่า เปรียบค่าต่างกัน แม้แต่พระ
อินทร์ยังสู้ไม่ได้ ผู้คนที่ทำบุญกับเนื่อนาบุญที่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก่อนนั้น
ไม่ได้ สร้างบุญกุศลขนาดนั้นยังต้องมาทำ ถึงว่าผลมันให้ผลต่างกัน เป็นอันเดียวกันไม่ได้ ฉะนั้น
อันเดียวกันไม่ได้ก็วางไว้เป็นนั้น เพียงแต่พูดให้เราเข้าใจ อย่าไปเชื่อเขา แต่ทำบุญได้หมด เรา
เป็นนักเสียสละ สร้างโรงพยาบาลเรากี่สร้าง ถ้ามันเป็นประโยชน์ที่เราสมควรกระทำนั้น เราก็อ
ตรงไหนเป็นประโยชน์เราทำทั้งหมด

นี่คนที่ว่าคนฉลาด มองไปตรงไหนจะได้เป็นประโยชน์หมด มองไปตรงโรงพยาบาลก็ได้
ประโยชน์ มองลงไปทีเนื่อนาบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ได้ประโยชน์ ๆ ได้
ประโยชน์ ๒ ชั้น ๓ ชั้น คนเก็บประโยชน์ก็ได้ประโยชน์ แต่อันนี้มันเป็นการว่าเทียบเคียงเพื่อจะ
ให้คนไขว้เขวนี้ เขาว่า “มันเหมือนกัน ๆ” ...มันไม่เหมือนกัน ทำตรงนั้นก็ได้ตรงนั้น ทำตรงนี้ก็ได

ตรงนี้ ทำมาก ๆ เข้า มาก ๆ เข้า เห็นไหม “ยะดา วาริจะหา...” ฝนตกหยาดหยดมาจากฟากฟ้า แม้แต่ทีละเม็ด ๆ ลงโอ่งมันก็เต็มได้หมด มันเต็มได้เหมือนกัน

ทำนี่มันเป็นประโยชน์เหมือนกันหมด เพียงแต่ว่าไม่เหมือนกันในที่ที่เราให้ค่า ฉะนั้นการให้ค่านั้นมันก็ไปลบสัจจะความจริงอันนั้นออก ลบสัจจะความจริงให้เสมอกัน มันเป็นไปได้ นี่แหละประชาธิปไตย เสียข้างมากลากไป ความเห็นของคนส่วนใหญ่ลากไป ๆ แล้วจะลากตามกันไป ๆ ความเห็นนั้นเห็นผิด ความเห็นผิด แผนที่เริ่มผิด การเดินจะถูกได้อย่างไร ถ้าแผนที่ถูก การเดินถึงจะถูก สัจจะเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้

ถึงบอกว่าทำบุญได้บุญ แต่ให้เหมือนกัน ไม่เหมือน ไม่เหมือน ทำบุญกับโรงพยาบาลเป็นโรงพยาบาล ทำบุญกับเนื่อนาบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างกัน แล้วให้ผลต่างกัน ด้วย ให้ผลต่างกันมหาศาลเลย แล้วผู้ที่ทำไปแล้ว ตายแล้วเท่านั้นถึงจะรู้ เพราะคนตายไปแล้วถึงจะเป็นผลไฉน วิบากกรรมให้ผลไฉนใหม่ เราสร้างนี้สร้างกรรม มันเรื่องของกรรม ตายไปแล้ววิบากกรรมที่เราสร้าง ตายไปแล้วถึงจะเห็นผล พอเห็นผลจิตมันไปปรับผลนั้น ถึงบอก “อ้อ...” เลย อ้อต่อเมื่อหมดโอกาสทุกคน อ้อต่อเมื่อสิ้นไปแล้วไง ที่นี้อ้อต่อเมื่อตอนนั้นก็ไม่มีประโยชน์ไฉนใหม่ ถ้าอ้อตอนนี้อย่างไรก็ได้มาก ใครทำน้อยได้น้อย ก็แล้วแต่คนจะมีปัญญาทำไป เอวัง

เข่าว่าถ้าพระทั่ว ๆ ไปนี้ทำตัวไม่ดีขึ้นมา แล้วเราทำไม่ลง เราจะทำโรงพยาบาล จะได้บุญมากกว่า ไฉ่ตรงนี้นั้นก็เหมือนกฎหมาย กฎหมายบัญญัติว่าคนทำผิดแล้วต้องได้รับผล ได้รับผิด หรือกฎหมายว่าให้อย่างไร กฎหมาย เห็นไหม กฎหมายว่าอย่างนั้นปั๊บนั่น เวลาทำไปแล้วต้องตามกฎหมายนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน หลักสัจจะนี้ก็จะต้องไปแก้ที่หลักสูตรนักธรรมโท นักธรรมตรี นักธรรมเอก ว่าเนื่อนาบุญของโลกมันอยู่ในนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก การเรียนไฉนใหม่ แล้ว

อย่างนั้นก็ต้องไปสอน เวลาเรียนมา เราเรียนนักธรรมตรีนี้ เรียนศึกษาวันอาทิตย์นะ มันจะค้ำมัน ต้องค้ำตั้งแต่ตรงหลักการตรงนั้น เราไม่ใช่พูดตรงนี้ นี่หลักการมันกว้างอยู่แล้วแน่นอน

นี่หลักการที่วางอยู่แล้วแน่นอนนี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ประทานไว้ ถ้าทำอย่างนี้ละ ถ้าจะพูดให้จบตรงนั้น นี่จะลบหลักการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยละ ในเมื่อหลักการวางไว้แล้ว ธรรมและวินัยนี้วางไว้แล้วเป็นอย่างนี้ แล้วเราไปหลุด จริงไหม นี่ถึงว่า ถ้าความเห็นส่วนตัวว่า “ตรงนี้ไม่ชอบ” อันนั้นเป็นความเห็นส่วนตัว เราไม่ว่ากัน ตรงนี้ทำไม่ลงก็ไม่ต้องทำ คือว่าก็อย่างพูดที่แรกนะ พระเจ้าพิมพิสารถามพระพุทธเจ้าว่า

“คนเราควรทำบุญที่ไหน?”

“ควรทำบุญที่เราพอใจ”

เห็นไหม นี่ความพอใจของตัว พอใจตรงไหนก็ทำตรงนั้น แต่ถ้าเอาหลักความจริง ทำบุญแล้วได้บุญมากนั่นนะ พระเจ้าพิมพิสารถามซ้ำเข้าไป ถ้าอย่างนั้นก็ต้องว่ากันตามหลัก นี่หลักมันเป็นแบบนี้ ในเมื่อถ้าเราอย่างนั้น เราก็ต้องเอาข้อแรกสิ คือทำตามความพอใจของเรา แต่จะบอกว่า เอาตามหลัก เอาตามเห็นว่าได้มากได้น้อย ... ไม่ได้ ถ้าได้มันก็ขัดกับหลักความจริง ธรรมมันเข้ากับ ธรรม ธรรมหมายถึงสัจจะความจริง พระพุทธเจ้านี้เป็นเอก เป็นเอโก ชัมโม ธรรมรู้ไปตลอด แล้วจะยอมรับความที่ว่ามันเคลื่อนไปเป็นอันที่สองได้อย่างไร อันที่สองหมายถึงว่า ทำแต่ที่เราพอใจ

ฉะนั้นถ้าเรายอมรับ เราเห็นใจอันนี้ เรายอมรับอันนี้ เราว่าทำกับอันนี้ได้ประโยชน์กว่าเราก็อำปสิ เป็นอะไรไป แต่ถ้าจะเอาผล เอาผลมันก็อีกอย่างหนึ่ง นี่เราจะไปแก้ เราจะแก้อย่างนั้นไม่ได้ เราต้องยอมรับว่าอันนี้เป็นความเห็นของเรา ความเห็นอันนี้ อันนี้มันเห็นความเห็นอย่างนี้ ต้องยอมรับความเห็นของเรา

แต่ถ้าจะไปบอกว่า ถ้าทำแล้วมันจะได้มากกว่า จริงอยู่พระไม่ดี ก็พระพุทธเจ้าแก้ไว้หมดแล้ว พระไม่ดี ทำถึงสังฆะไง ทำสังฆทานนี้ ถ้าพระไม่ดี เราก็ทำสังฆทานเสีย เพราะว่าทำ

ถึงสังฆะมันก็ถึงตัวนี้ไง ตัวสังฆะนี้ ก็เหมือนกับทำบุญกับพระพุทธเจ้าอย่างเก่า เราไม่ทำกับ
พระองค์นั้น พระองค์นั้นเป็นแค่สื่อ

ทำบุญโรงพยาบาลก็เหมือนกัน ทำบุญโรงพยาบาลตัวโรงพยาบาลเป็นตัวสื่อ ถ้าสร้าง
โรงพยาบาล เอาโรงพยาบาลเฉย ๆ นะ ไม่เอาเครื่องแพทย์เข้ามา ไม่เอาแพทย์เข้ามา โรงพยาบาล
มันก็เป็นแค่เหมือนกับตึกกรมบ้านช่องทั่วไป จริงไหม? มันก็ตึกอันหนึ่ง แต่พอเอาหมอเข้ามา เอา
เตียงเข้ามา เอายาเข้ามา มันก็เป็นโรงพยาบาล

นี่พูดถึงถ้าเราสร้างอย่างนั้น ถ้าเกิดพระไม่ดี ทำบุญกับพระไม่ได้ กรรมการโรงพยาบาลก็
ไม่ดี กินหมดเลย แล้วอะไรจะได้ตอนนี้ นี่เราพูดถึงหลักการเฉย ๆ เห็นไหม พระไม่ดี กรรมการ
โรงพยาบาลไม่ดีก็มี กรรมการดีก็มี พระดีก็มี พระไม่ดีก็มี นี่บุญกุศล จังหวะเราเกิดมาตรงไหน
เกิดมาถึงว่ามีวาสนา เกิดมาท่ามกลางพุทธศาสนา เกิดมาพบครูบาอาจารย์

นี่บริสุทธิ์ เห็นไหม การเกิดจังหวะ เหมือนกัน ทำบุญกับโรงพยาบาลเหมือนกัน แหม...คุณ
หมอดี ๆ ทั้งนั้นเลย คุณหมอนี้เป็นผู้ที่นักประสาสเคราะห์ เราทำบุญทางนั้น โอ้โฮ...บุญเรามาก
เลย จังหวะเราไปเจอ นี่จังหวะ นี่คือวาสนา อำนาจวาสนาบารมีของคน คือมีอำนาจวาสนา การเกิด
มาจังหวะพอดี ๆ นี่อำนาจวาสนานะ แล้วปัจจุบันศาสนาเราเจริญขนาดนี้ ทำไมไม่ใช่อำนาจ
วาสนา

อันนี้มันเป็นความเห็น ความเห็นเป็นความเห็น เพราะมันเป็นความเห็นอย่างนั้น เราถึงต้อง
พูดไง ที่นี้เราก็พูดไว้ เพราะว่าเขาจะพูดฝ่ายเดียวไม่ได้ เอาดาบอดมาพูดฝ่ายเดียวไม่ยอม